

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

V. Obedientiæ neglectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

habear primus euulgator; inuidiam etiam vereri debeo, & secretorum euulgator Superiorum, & indignationem timere. Si vt aliò Superiorum consilia flectam in iis quæ me tangunt; parum tutâ ingredior viâ: accedentibusque molestiis, quales promptum est hîc nasci, nullus quæramonîis relictus est locus, cùm Superiorem à suis ad mea consilia deduxerim. inde mœrores sequuntur non rarò; cùm contra pacatissimi sint, qui toti à Superiorum voluntate pendent, pari que affectu quacunque demum imperata cadant, amplectuntur; quibus si non omnia ex voto prospera eueniant, habent quo se solentur, Superiorum, non sua se voluntate rem aggressos; & tutò Superiori difficultates proponere, remediaque deprecari possunt.

CAPVT V.

Obedientiæ neglectus.

QVI ferè ex eo prouenire solet, quòd in Superiore non cognoscamus imperantem Deum: quem si in illo intuemur, non facîle ab imperatis deflectemus, iudiciaque nostra illius præponemus. Nam quis paulò religiosior sua diu-

nis

nis consiliis, quæ in Superiore elucent, præferre audeat? aut quis ea temeritate, barbaroque factu est, qui divina postponat suis? Omnis proinde neglectæ obediæ ratio in Superioris ignoratione consistit, cum vicariam in illo Dei potestatem inferiores non agnoscunt, nec imperantem in eo Dominum considerant, sed humanis rationibus metiuntur omnia; nec aliud in Superiore, quam aut inditam naturâ, aut longa experientia partam prudentiam intuentur: ita fit, vt sæculi more obtemperant, rationibus nimirum, aut metu, aut sola externa auctoritate ducti. qui obsequendi modus longissimè à diuino abest, ac prudentiæ potiùs, & seruitimori, quam diuinæ voluntati in Superioribus imperanti innititur; quam si in Superiore considerarem, non difficile foret obtemperare, maximè cum in obsequendo rarus intercurrere error possit: non quod non aberret à recto veroque Superior, sed quod error ille perrarò in Superiorem cadat: nec minora interim apud Deum obediæ præmia reposita sunt, si quis imprudenter, quam si prudenter imperanti obtemperet; ac merces etiam maior illi debetur, cum minùs prudenter ac prouidè imperanti, solius Dei nomine,

in illis quæ nullam peccati labem continent, obtemperet.

Damna verò adeò grauia & obuia sunt quæ ex obedientiæ neglectu nascuntur, vt in omnium oculos nullo negotio incurrant: neque enim vlla non Religionis modò, in obedientia potissimùm fundata, sed nec reipubl. aut priuatæ etiam domus sine huius virtutis accurata obseruatione prudens cõsistere gubernatio potest, nullum imperium stare, nullus exercitus ab hoste victoriam sperare, nulla securitas in rebus humanis, pax nulla, quæ ferè obedientiã tanquam vinculo ligatur.

Ingentem deinde rerum omnium perturbationem huius defectu necessum est sequi, cùm membra capiti, inferiores Superioribus aut imperant, aut non obsequuntur: quæ res interitum corpori de propinquo minatur. nam quid sperari potest, quid non timeri, cùm inuertitur hic ordo rerum, quo inferiores Superioribus parère æquum est? cùm aut Superiorum ignauã incuriã inferioribus omnia permittuntur, vt pro voluntate quisque suam vitam moresque instituat, munia deligat, res administret, in quacunque se domestica ac externa profundat; aut cùm innato quodam negandi timore, aut mœ-

rore

rore affiendi metu, aut rogandi importunitate, succumbunt; aut temporalium denique commodorum causa; aut sanè ob inferiorum duritiem, & arrogatam auctoritatem, è Superiorum tepore natam, liberas suis habenas permittūt; quid expectari magni bonique potest, dum singuli vnus licet corporis membra, contrariis in diuersa motibus feruntur, si non vltimarum desperationum miseranda consilia?

Commoda verò adeò manifesta sunt, vt non egeant explicatione: mutuò enim hac virtute debito amore constringimur, dum singuli commisso sibi muneri incumbentes partes suas tuentur, ne in aliena sibi non concredita inuoluantur. Augu-
De Ci- uitate lib. 14.
 stini de hac virtute verba sunt: *Virtus obedientia in rationali creatura, mater quodammodo omnium est custosq; virtutum.*

Sequitur hanc virtutem sine sollicitudine vita tranquilla, & curarum expers, cum Superiori se totum resque suas inferior credit, illius nutui paret, totumque se illius voluntati committit. Felicem imperata res euentum consequitur? pramiam cum Superiore laudesque partitur, & maior etiam gloria pars ad inferiorem transit. Infelicem sortitur effectum, si obsecu-

cutus est imperanti, securus, & extra culpam & reprehensionem est: prudentia, timor, dubius & anxius de euentu animus, seriæ deliberationes, mœror & pœnitudo, Superioris sunt: pœnitudo, dolor, metus nullus, fortuitarum rerum sollicitudo, interni que fluctus nulli; sed pax altera, profunda que quies, ingeni que animi tranquillitas, inferioris sunt. Nullę in hoc, vt in Superiore, noctes insomnes, nulla anxia futurorum cogitatio, nullę sollicitudines cor exedentes, nulla præcipitatio, nulla glorię aut nominis defraudatio metuenda: cùm satis inferiori in omnem laudem sit quemcunque res euentum fortita fuerit, paruisse; nec minorem laudem quocunque demum euentu, felici an infelici, mereatur, neque gloriã commendationem que; referat inferiorem. cùm omnis obsequentis honos in sola parentia, non in successuum felicitate consistat, & fortunati infortunati que; euentus solius Superioris delectui ac imperio ascribi debeant. Semper proinde laudem decus que quocunque euentu obediens reportabit, etiam apud iniquos rerum æstimatores; solam verò laudem Superior è fortunato euentu consequetur. vt tutissima obsequentis conditio, certissima que gloria;
dubia

dubia ac incerta per omnia imperantis sit. tanto hæc discrimine dissident, tantoque imperiis potior parentia est.

Remedia.

Frequens lectio, & commemoratio meditatioque eorum, quæ ad hanc virtutem pertinent. commodorum etiam incommodorumque, quæ ex huius virtutis prosecutione aut neglectu nasci proclive est, sæpe repetita memoria. quanta animi tranquillitate, quanta securitate ac certitudine, molestiis expertem vitam ducant, qui se totos obedientię sacrarunt: quanta contrà mentis turbatione, anxietate, inconstantia, dubioque ferè exitu iacentur, quotquot ab illa degenerarunt, aut deflexerunt. Bene Sapiens, *Vir obediens* Pron. 25 loquetur victoriam. omnium nobilissimam retulit Christus, qui *humiliauit semetipsum* Phil. 2. *factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Sequitur victoria, & è victoria triumphus. Propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen: ut in nomine IESU omne genus flectatur, caelestium, terrestrium & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus IESUS Christus in gloria est Dei Patris.

Fre-

Frequentare narrationes in familiari colloquio, de infelici plurimum exitu illorum, qui Superiorum imperio neglecto, suo se arbitrato voluntateque rexerunt: quantaque sanctimoniam ac miraculorum etiam prerogatiua virtutis illius cultores, omni aetate eluxerint.

In omni Superiorum imperio Deum cogitare imperantem, allicientem, praemiantem. Monet Apostolus: *Obedite praepositis vestris, & subiaccete eis. ipsi enim peruiolant quasi rationem pro animabus vestris redituri, ut cum gaudio hoc faciant, & non gementes. Non ad oculum seruientes quasi hominibus placentes, sed ut serui Christi, facientes voluntatem Dei ex animo, cum bona voluntate seruientes sicut Deo & non hominibus.* ad-
 1. Pet. 2. dit Petrus: *Non tantum bonis & modestis, sed etiam dyscolis.* Ac licet de seruis illa verba; multo certius in Superioribus locum habent, quibus non humana mercede, sed tanquam Deo peculiari obedientiam voto nos astrinximus. Hieronymi verba sunt: *Præpositum timeas ut dominum, diligas ut patrem. Credas tibi salutare quidquid ille iusserit. nec de maioris sententia iudices, cuius officij est obedire, & implere quae iussa sunt.*

Sanctorum deinde exemplo, ac in primis Christi Domini, ad ardua quaecunque
 im-

imperii sese animare, spe maximè futurorum: sæcularium etiam exemplo, qui in Principum obsequiis, militari disciplina, ac in omni republica, in grauissimis rebus maiorum imperiis parère coguntur.

In omni re Superiori proponenda, duo præmittere, orationem & resignationem.

A facilioribus inchoandum, aliquando etiam in non noxiis aliqua concedenda: ad ardua dein descendendum, mora tamen aliqua interiecta.

Per familiares etiam aliquando monendo, maximè aliorum exemplis, qui maiores ætate, eruditione, gratia, paratos promptosque se exhibent, omnem felicitatem in vna obedientia ponentes.

CAPVT VI.

Obedientia è solo metu profecta.

Seruilis omnino ingenij obediẽtia, que non vltra metum progreditur: si clam futura putat, imperata negliget; si pœnarum effugium sperat, etiam contemnet. nihil proinde magnum ab hoc sperari potest; quale ferè ab animo bene composito, & affectu, aut in rem ipsam, aut in